

A tanszabadság. A magyarországi múlt és jelen, kis kitékintéssel az európai tendenciákra: válogatás a témakör irodalmából

Az anyaggyűjtés az ELTE Savaria Egyetemi Könyvtár és Levéltár állománya, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum online katalógusa, a MOKKA és a MATARKA adatbázis, valamint kurrens pedagógiai folyóiratok friss számainak áttekintésével készült. Az irodalomkutatást 2017. június 26-án zártuk.

Bajkó Mátyás (1980): *Egyetemes és magyar neveléstörténet*. Budapest. Tankönyvkiadó. 2 db 370 B 14

Bali János (2016): Tanítás és szabadság. In: *Új Pedagógiai Szemle*. **66.** 7-8. sz. 18-24.
<http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/tanitas-es-szabadsag> (20170621)

Balogh László (szerk.) (1997): *Iskola a magyar társadalom történetében. Konferencia a Magyar Tudományos Akadémián, 1996. november 12.* Budapest. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. 79 p. 370 I 74

Balogh László (szerk.): *Az oktatási törvénykezés hazai történetéből*. Az MTA Pedagógiai Bizottsága Neveléstörténeti Albizottságának, az MPT Neveléstörténeti Szakosztályának közös felolvasó ülése, 1991. december 4. Budapest. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. 86 p. (Neveléstörténeti füzetek; 11.)
370 O 17

Csehi Jolán, V. (1989): Ha valaki megmondaná mi is az a tanszabadság. Riport. In: *Pedagógusok Lapja*. **45.** 6.sz. 1, 4.

Gaszó Ferenc (1992): Tanszabadság vagy állampedagógia? In: *Társadalmi Szemle*. **47.** 12. sz. 78-80.

Helmholtz (1878): A tanszabadság a német egyetemeken (Helmholtz rectori beszéde a berlini egyetemen, 1877 okt. 15.). In: *Természettudományi Közlöny*. **10.** 101. sz. 10-21.
http://epa.oszk.hu/02100/02181/00101/pdf/EPA02181_Termeszettudomanyi_kozlony_1878_010-021.pdf
(20170616)

Hentig, Hartmut von (1998): Schule und Gemeinwohl = Az iskola és a közjó. In: *Neue Sammlung*. **38.** 1.sz. 41-54.p. (OPKM)

Honti Mária (1992): A közoktatás tartalmának törvényi szabályozhatóságáról. In: Gaszó Ferenc, Halász Gábor és Mihály Ottó (szerk.): *Törvény és iskola. Javaslat a közoktatás törvényi szabályozására*. Bp. IF Alapítvány. 133-143.
370 T 89

Horánszky Nándor (2001): *A tanterv kérdésköre az elmúlt másfél évszázadban. A tantervelmélet forrásai című sorozat bevezető tanulmányai, 1983-1998*. Budapest. Kiss Árpád Országos Közoktatási Szolgáltató Intézmény. 603 p. (A tantervelmélet forrásai; 23.)
371 T 28

Horváth Pál (1992): Művelődési igazgatás, az Osztrák-Magyar tanszabadság kialakulása. In: *Magyar Közigazgatás*. **42.** 7. sz. 412-419.

Horváth Pál (1992): Tanszabadság és hagyomány. In: *Jogtörténeti Szemle*. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének közleményei. **4.** 5. sz. 49-54. <https://majt.elte.hu/media/fa/8d/b3e39e05beb22d96e53c1f68079ee300271d4af7361b0a9b24e237b7f39c/MAJT-Jogtorteneti-Szemle-199205.pdf> (20170616)

Horváth Pál (1989): *Tanszabadság Magyarországon*. Tankönyvkiadó, Budapest. 381 p. 370 H 91

Horváth Pál (1989): A tanszabadság tegnap és ma (Az 1985.évi I. tv. /Az oktatási tv.) végrehajtásának tapasztalatai. In: *Felsőoktatási Szemle*. **38.** 7-8. sz. 385-395.

Horváth Pál (1986): A tudomány, illetve a tanszabadság fejlődéstörténetéhez. In: *Jogtudományi Közlöny*. **41.** 1. sz. 22-26. http://real-j.mtak.hu/2248/1/JogtudomanyiKozlony_1986.pdf (20170616)

Horváth Pál (2001): Tudományszabadság és tanszabadság I. In: *Magyar Felsőoktatás*. **(11.)** 9. sz. 29-30.

Horváth Pál (2001): Tudományszabadság és tanszabadság. In: *Magyar Felsőoktatás*. **(11.)** 10. sz. 34-35.

Kelemen Elemér (1998): Tanszabadság: a Magyar Tanítók Első Egyetemes Gyűlése (1848. július 20-24.). In: *Magiszter*. **2.** 6-7.sz. 58-59.

Kovács Éva (1999): Állam és tanszabadság. In: *História*. **21.** 8. sz. 24-27.

Kovácsné Németh Mária (összeáll. és vál.) (2001): *Neveléstan*. Pécs. Comenius. 292 p. 370 K 85

Kovácsné Németh Mária (2000): *Pedagógiai rendszerek, elvek és értékek az ezredfordulón*. Pécs. Comenius. 370 K 85

König Vilmos és Molnár Kálmán (1926): A jogi oktatás reformja. I. A jogi doktorátus. II. A jogi oktatás reformja és a tanszabadság. In: *Jogtudományi Közlöny*. **61.** 8. sz. 65-67. http://real-j.mtak.hu/2195/1/JogtudomanyiKozlony_1926.pdf (20170616)

Kracskó Krisztina (2010): *Egy magyarországi alternatív iskola pedagógiai elvei, avagy... Az Alternatív Közgazdasági Gimnázium a szabadság, érték- és normaközvetítés, valamint a mindennapi élet színtere*. Szakdolgozat. Szombathely. Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ. 61p. Kézirat, elektronikus dokumentum Elérése: <http://library.hu> ELTE SEK Könyvtár intranet

Krokovay Zsolt (2004): Az állam és a tanszabadság. In: Krokovay Zsolt: *Médiaetika*. Budapest. L'Harmattan Kiadó. 193-197. Forrás: Digitális Tankönyvtár. <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/mediaetika-mediaetika/ch13s04.html> (20170621)

Mariska Zoltán (2008): Tanszabadság és felekezeti hovatartozás. In: *Mikes International*. **9.** 3. sz. 53. <http://epa.oszk.hu/00000/00007/00031/pdf/00031.pdf#page=53> (20170615)

Mariska Zoltán (2008): Tanszabadság és felekezeti hovatartozás, 1. In: *Korunk*. **3.** (19.) 4. sz. <http://epa.oszk.hu/00400/00458/00136/mariska.html> (20170616)

Mariska Zoltán (2008): Tanszabadság és felekezeti hovatartozás, 1-2. In: *Korunk*. **19.** 4. sz. 88-93., 5. sz. 83-89.

Medgyesi János (1915): A tanterv, a tanító szabadsága és a haladás. In: *Magyar Paedagogia*. **24.** 205-208. (Nem volt lapszám jelzés.)

- Mészáros István (1996): *Ateista nevelés iskoláinkban, 1950-1990*. Neveléstörténeti tanulmány. Budapest. Eötvös K. 147 p. 370 M 57
- Mészáros István, Németh András és Pukánszky Béla (2000): *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*. Budapest. Osiris. 479 p. (Osiris tankönyvek) 370 M 57
- Mészáros István (1981): *Az iskolaügy története Magyarországon 996-1777 között*. Budapest. Akadémiai K. 671 p. 370 M 57
- Mészáros István (1993): *Kimaradt tananyag. Diktatúra és egyház*. Budapest. Márton Á. K., 1993. 2 kötet 322 M 57
- Mészáros István (1997?): *Kis magyar neveléstan rendszerváltás idejére*. [S.l.]. [s.n.]. 36 p. 370 M 57
- Mészáros István (1997): *Magyar iskola, 996-1996. Előadások, cikkek, beszédek*. Budapest. Eötvös Kiadó. 297 p. 370 M 57
- Mészáros István (1995): *Magyar iskolatípusok, 996-1990*. 2. kiad. Budapest. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. 177 p. (A magyar neveléstörténet forrásai) 373 M 57
- Mészáros István (összeáll.) (1996): *A magyar nevelés- és iskolatörténet kronológiája, 996-1996*. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó. 313 p. 370 M 57
- Mészáros István (1982): *Mióta van iskola?* Budapest. Móra. 334 p. 370 M 57
- Mészáros István (1984): *Népoktatásunk szervezeti-tartalmi alakulása 1777-1830 között*. Budapest. Tankönyvkiadó. 293 p. (Pedagógiai közlemények; 26.) 373 M 57
- Mészáros István, Németh András és Pukánszky Béla (2004): *Neveléstörténet. Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*. Jav. bőv. kiad. Budapest. Osiris. 417 p. (Osiris tankönyvek) 370 M 57
- Mészáros István, Németh András és Pukánszky Béla (szerk.) (2003): *Neveléstörténet. Szöveggyűjtemény*. Budapest. Osiris. 533 p. (Osiris tankönyvek) 370 N 73
- Mészáros István (szerk.): *Tanulmányok a magyar nevelésügy XVII-XX. századi történetéből*. Budapest. Akadémiai K. 315 p. 370 T 28
- Mikonya György (2009): *Rend a rendetlenségben, avagy A szabadság útvesztői. Anarchisták és nevelés*. Budapest. ELTE Eötvös K. 288 p. 371 M 66
- Nagy Sándor (szerk.): *Vizsgálatok a nevelés-oktatás korszerűsítésével kapcsolatban*. Budapest. Tankönyvkiadó. 181 p. (Pedagógiai közlemények; 18.) 370 V 93
- Náray-Szabó Gábor (2014): Felsőoktatás és autonómia. In: Csóka-Jaksa Helga, Schmelczer-Pohánka Éva és Szeberényi Gábor (szerk.): *Pedagógia, oktatás, könyvtár. Ünnepi tanulmányok F. Dárdai Ágnes tiszteletére*. Pécs. PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont. 85-92. 370 P 52
- Németh András és Pukánszky Béla (2004): *A pedagógia problémátörténete*. Budapest. Gondolat. 555 p. 370 N 50
- Németh András (szerk.) (2004): *A szellemtudományi pedagógia magyar recepciója*. Budapest. Gondolat. 206 p. (Neveléstudomány-történeti tanulmányok; 5.) 370 Sz 55

Neumann Eszter - Zolnay János (2012): "Ahol nincs véleménynyilvánítási szabadság, ott tanszabadság sincs". Beszélgetés Szüdi Jánossal, az egykori Oktatási és Kulturális Minisztérium szakállamtitkárával. In: *Beszélő*. **17.** 4-6. sz. 4-13. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/szudi-janos-%E2%80%9Eahol-nincs-velemenynylanitasi-szabadsag-ott-tanszabadsag-sincs%E2%80%9D> (20170615)

Oktatási Jogok Biztosának Hivatala (2005?): *Az oktatással közvetlenül összefüggő jogok érvényesülése. A tanszabadságból eredő jogok.* Oktatási Jogok Biztosának Hivatala. Budapest. http://www.oktbiztos.hu/ugyek/jelentes2005/kozv_jogok.html (20170621)

Ormándi János (2013): A pedagógusok önállósága és módszertani szabadsága a törvényi változások tükrében. In: Dombi Alice és Dombi Mária (szerk.): *Fejezetek a szociálpedagógia köréből.* Szeged. Universitas Szeged. 31-46.

Paizs Gábor (2001): Rések a közoktatás ellenőrzésében. In: *Magyar Közigazgatás*. **51.** 8. sz. 503-512.

Rácz Jenő (1989): "Oldalnézetből" az iskolai önállóság és a pedagógiai szabadság. In: *Szakoktatás*. **9.** 10.sz. 26-29.

Reichman, Henry (2001): *Censorship and selection. Issues and answers for schools* = Iskolai cenzúra és szelekció. Kérdések és válaszok. 3. ed. Chicago. ALA. VIII, 223 p. (OPKM)

Révész Sándor (1988): Téglagyár vagy tanszabadság. In: *Mozgó Világ*, **14.** 5. sz. 28-38.

Révész T. Mihály (1990): Tanszabadság Magyarországon. In: *Magyar Tudomány*. **35.** 2. 235-236.

Sáska Géza (2013): Centralizáció, decentralizáció, demokrácia. *Educatio*. **22.** 1. sz. 5-22. <http://folyoiratok.ofi.hu/sites/default/files/journals/2013-1-teljes.pdf> (20170621)

Simmons, John S. és Dresang, Elisa T. (2001): *School censorship in the 21st century. A guide for teachers and school library media specialists.* = Iskolai cenzúra a 21. században. Kézikönyv tanároknak és iskolai könyvtárosoknak. Newark, Del. IRA. 249 p. (OPKM)

Somorjai József (szerk.) (1997): *Népiskolák Magyarországon. Nemzetközi iskolatörténeti konferencia előadásainak anyaga.* Tatabánya, 1996. augusztus 26-27. Tatabánya. Tatabányai Múzeum. 358, [2] p. (Tudományos füzetek; 1.) 370 N 66

Szabolcs Éva (szerk.) (2006): *Pedagógia és politika a XX. század második felében Magyarországon.* Budapest. Eötvös Kiadó. 181 p. 370 P 52

Szüdi János (2012): „Ahol nincs véleménynyilvánítási szabadság, ott tanszabadság sincs”. Szüdi Jánossal, az egykori Oktatási és Kulturális Minisztérium szakállamtitkárával Neumann Eszter és Zolnay János beszélgetett. In: *Beszélő online*. **17.** 4. sz. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/szudi-janos-%E2%80%9Eahol-nincs-velemenynylanitasi-szabadsag-ott-tanszabadsag-sincs%E2%80%9D> (20170621)

Szüdi János (2014): Az oktatás az állam szolgálatában. In: *Esély*. **24.** 6. sz. 39-63. http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_6/2014-6_2-1_szudi_oktatas_allam_szolgalataban.pdf (20170621)

Thorens, Justine P. (1998): Academic freedom and university autonomy = Tanszabadság és az egyetemi autonómia. In: *Prospects*. **28.** 3.sz. 401-407. (OPKM)

Vekerdy Tamás (2004): *Az iskola betegít?* Saxum, Budapest. 158 p. (Az élet dolgai) 370 V 67

Vekerdy Tamás (1994): Tanszabadság? In: *Új Pedagógiai Szemle*. **44.** 9. sz. 53-60.

Veres István (1991): Az elbizonytalanodás oka. In: *Köznevelés*. **47.** 34.sz. 11.

Vizvári Béla (2003): A magyar felsőoktatás 1990 után. In: *Valóság*. **46.** 1. sz. 1-15.

Whitson, James Anthony (1991): *Constitution and curriculum. Hermeneutical semiotics of cases and controversies in education, law, and social science*. London, New York, Philadelphia. The Falmer Press. 307 p. 237.885 (OPKM)

Zoványi Jenő (1918): Hittudomány és tanszabadság. In: *Nyugat*. **11.** 11. sz. <http://epa.oszk.hu/00000/00022/00247/07426.htm> (20170616)

Gerölyné Kölkedi Éva